

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק התאמת החקיקה להספקת שירותים חיוניים מרחוק, (הוראת שעה), התש"ף-2020.

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

לאורך השנים נקטו המדינה וגופים ציבוריים אחרים מאמצים רבים על מנת לעבור משירותים פיזיים שיש בהם שימוש בנוכחות פיזית, מסמכי מקור, מסמכים בנייר וכו' שהיו קיימים טרום העולם הדיגיטלי המתפתח, לשירותים דיגיטליים מקוונים המאפשרים מתן שירות מבלי שהציבור יידרש לפקוד את משרדי הרשות. מטרת המהלכים הללו הייתה להקל על הציבור ולהנגיש לו שירות טוב יותר ונוח יותר. בכל הנוגע לפעילות הממשלה, קיבלה הממשלה מספר החלטות משמעותיות שנועדו לקדם את הנושא ובין היתר החלטות לעניין הרחבת תחומי פעילות התקשוב הממשלתי, עידוד חדשנות במגזר הציבורי וקידום המיזם הלאומי "ישראל דיגיטלית"¹. במקביל הנחה היועץ המשפטי לממשלה את היועצים המשפטיים לפעול לפי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 1.2500 שכותרתה "כללים מנחים לגיבוש הסדרים דיגיטליים" (להלן: "ההנחיה"), זאת במטרה לקדם את מדיניות הממשלה בתחום ולהעניק לציבור שירותים טובים יותר ומתקדמים יותר.

ביום 27 בינואר 2020 הוסיף שר הבריאות את המחלה הנגרמת מנגיף הקורונה לרשימת המחלות המדבקות שבתוספת השנייה לפקודת בריאות העם, 1940 (להלן: **פקודת בריאות העם**), בחלק א', ברשימת מחלות בעלות חשיבות בינלאומית המחייבות הודעה מיידית, לעניין תקנות הבריאות הבין-לאומיות (International Health Regulations, 2005) של ארגון הבריאות העולמי (צו בריאות העם (שינוי רשימת מחלות מדבקות שבתוספת השנייה לפקודה), התש"ף-2020, ק"ת 8334 התש"ף בעמ' 464). המחלה אף הוכרזה באותו היום על ידי שר הבריאות כמחלה מדבקת מסוכנת לפי סעיף 20(1) לפקודת בריאות העם. ובהמשך לכך הוצאו על-ידי מנכ"ל משרד הבריאות שורת צווים מכוח סעיף 20 לפקודת בריאות העם. ביום 2 בפברואר 2020 נחתם צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: צו בריאות העם או הצו), וזאת מכוח סעיף 20(2)(א) לפקודת בריאות העם. בהמשך לו הותקנו תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות) התש"ף-2020, קובעות מגבלות משמעותיות לגבי יציאת ממקום מגורים וכן הוראות אחרות שנועדו למנוע תנועה במרחב הציבורי.

על מנת לאפשר את המשך הספקתם של השירותים החיוניים לציבור ובכלל זה את השירותים שנועדו

¹ החלטת ממשלה מספר 1046 מיום 15.12.2013 והחלטת ממשלה מספר 2097 מיום 10.10.2014. בהמשך להחלטות אלו הובאה החלטה מספר 1008 של הממשלה מיום 17.01.2016.

לשמירה על ביטחוננו הכלכלי או הסוציאלי, נדרשים הגופים הציבוריים להבטיח כי הם יוכלו להוסיף ולתת לציבור שירותים מרחוק. כאמור, עד כה הסדירו הגופים הציבוריים מעבר של לא מעט שירותים שהם מעניקים לשירותים דיגיטליים ואולם לא כל השירותים הועברו ונתרו שירותים מסוימים שמצריכים על פי חיקוק מפגש פיזי או אם קיימות לגביהם מגבלות מסוימות אחרות בחקיקה, ואלה מונעות או מגבילות את העברת אותם השירותים לשירותים דיגיטליים. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מאפשרת אמנם פרשנות תכליתית ראויה המסייעת, במקרים רבים, בביצוע המעבר לשירותים מקוונים, אולם לא כך הוא בכל המקרים. מפניות שהגיעו אלינו בעת האחרונה עולה כי קיימים חיקוקים שמקשים מאוד ואף מונעים מעבר לשירותים מרחוק. על כן מוצע לקדם מהלך שיאפשר מעבר של שירותים חיוניים ושירותים שיש בהם כדי להבטיח את ביטחוננו של הציבור – התעסוקתי, הכלכלי או חברתי – לשירות מרחוק כך שהגופים הציבוריים יוכלו לעצב שירותים במהירות ולהנגיש אותם לציבור.

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

לא רלוונטי.

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

לא רלוונטי.

ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד המשפטים:

תזכיר חוק התאמת החקיקה להספקת שירותים חיוניים מרחוק (הוראת שעה), התש"ף-

2020

הגדרות

1. בחוק זה -

"גוף ציבורי" - משרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם, תאגיד שהוקם לפי חוק, רשות מקומית וכן חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית, כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975² ולמעט בית דין כמשמעו בסעיף 1 לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992 או גוף אחר בעל סמכות שפיטה לפי כל דין;

"שירות חיוני" - שירות שנועד להבטיח את בטחונו התעסוקתי של אדם או את ביטחונו הכלכלי או הסוציאלי של אדם או שירות חיוני אחר כמשמעם בסעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה;

"שירות מרחוק" - שירות חיוני שאינו מבוצע באופן פיזי;

"הגורם המחליט" - השר האחראי על החוק שקבע את אופן מתן השירות או שהתקין את החיקוק האמור או גורם אחר שקבע את החיקוק האמור או מי שהוסמך לכך על ידם.

2. מתן שירותים מרחוק

(א) היו הוראות בחיקוק הקובעות אופן מתן שירות חיוני, רשאי הגורם המחליט לקבוע, לגבי אופן מתן שירות מסוים, כי גוף ציבורי רשאי לסטות מהוראות כאמור על מנת לתת שירות זה כשירות מרחוק ובלבד שהשירות מרחוק יינתן באופן שבו לא ייפגעו התכליות העומדות בבסיס אופן מתן השירות החיוני לפי אותו חיקוק; לענין זה, תכליות כאמור יכול שיכללו, בין השאר, את אלה: גמירת דעתו של מקבל השירות, אימות זהות של אדם, מהימנות של תהליך מתן השירות או מהימנות של מידע העובר אגב מתן השירות;

² ס"ח התשנ"ו, עמ'...

(ב) הגוף הציבורי רשאי, בין השאר, לסטות מדרישות הנוגעות לנוכחות פיזית של מקבל השירות, מדרישות הנוגעות להזדהות של מקבל השירות, מדרישות הנוגעות לבחינת מהימנות של מסמך הנדרש למתן השירות, מדרישות הנוגעות למתן הסכמה באופן מסוים, מדרישות הנוגעות לחתימה או מדרישות הנוגעות להמצאה בדרך מסוימת; הגוף הציבורי רשאי לסטות מהוראות כאמור לגבי שירות שהוא מספק בעצמו או באמצעות אחר.

(ג) היה הגוף הציבורי חברה ממשלתית המפוקחת בידי מאסדר לעניין אופן מתן השירות, יחולו עליו הוראות סעיף זה, בכפוף לאישור אותו המאסדר.

3. גוף ציבורי אשר החליט לסטות מהוראות חיקוק כאמור בסעיף 2 יגבש את אופן מתן השירות מרחוק בשים לב לכל אלה –

(א) התכליות העומדות בבסיס אופן מתן השירות החיוני כאמור בסעיף 2(א);

(ב) קבוצת מקבלי השירות, כולה או חלקה, והמאפיינים היחודיים שלה;

(ג) הצורך בנקיטת אמצעים שנועדו לשמירת הפרטיות;

(ד) היותו של השירות מאובטח ומהימן במידה מספקת.

(ה)

4. תנאים לתחולת אספקת השירות מרחוק
הוראות סעיף 2 יחולו אם הוראות החיקוק שלפיו נקבע אופן מתן השירות אינן מאפשרות מתן שירות מרחוק או אם מתן השירות מרחוק באופן שנקבע בחיקוק אינו נגיש לציבור במידה מספקת.

5. פרסום
סטייה מהוראות חיקוק כאמור בסעיף קטן 2 תיקבע בנוהל של הגוף הציבורי אשר יפרט את דבר הסטייה ואת אופן מתן השירות העדכני; נוהל כאמור יפורסם באתר המרשתת של הגוף הציבורי.

6. ביקורת שיפוטית
על החלטה לפי חוק זה ניתן לעתור או לערער לערכאה המוסמכת לפי החיקוק הקובע את אופן מתן השירות החיוני, לעניין החלטות הנוגעות לאותו מתן שירות. בדונה בהחלטה כאמור תקיים הערכאה המוסמכת ביקורת שיפוטית.

7. תיקון חוק ההוצאה לפועל
בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, בסעיף 1א66, יימחקו המילים "שניתן לבצע בו עסקאות כנגד יתרת זכות".

תיקון חוק כרטיסי 8. בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 – חיוב

(1) בסעיף 2 במקום האמור בו יבוא -

(א) חוזה כרטיס חיוב ייערך בכתב בשפה ברורה ומובנת; הסכמת הלקוח לכריתת החוזה תינתן במפורט ותתועד בידי המנפיק.

(ב) לפני כריתת חוזה כרטיס חיוב ייתן המנפיק ללקוח הזדמנות סבירה לעיין בחוזה לפני כריתתו; בסמוך לאחר כריתת החוזה ימסור המנפיק ללקוח עותק מהחוזה שנכרת עמו וכן עותק מתיעוד הסכמתו לפי סעיף קטן (ג).

(ג) חוזה כרטיס חיוב שלא התקיימו לגביו התנאים שבסעיף קטן (א) או (ב) – בטל.

(ד) נקבע בחוזה כרטיס חיוב כי בתום תקופתו הוא יהיה ניתן לחידוש ללא צורך בהסכמת הלקוח, ובתום תקופתו מסר המנפיק ללקוח כרטיס חיוב חדש ללא שניתנה הסכמה כאמור, יראו כאילו חודש החוזה הקודם באותם תנאים.

(2) סעיף 15 – בטל.

תיקון לחוק הכללת 9. בחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009 בסעיף 6(ד1) אחרי המילים "ועדת הכנסת המשותפת" יבואו המילים: "ואם לא הוקמה, ועדה אחרת מועדות הכנסת".

אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע

10. חוק זה יעמוד בתוקפו עד יום... (6 חודשים מיום התחילה) ורשאי השר להאריך את תוקפו באישור ועדה מוועדות הכנסת לשלושה חודשים נוספים.

הוראת שעה

דברי הסבר

לסעיף 1:

הגדרת "גוף ציבורי" מתייחסת למשרדי הממשלה ויחידותיה השונות, תאגידים שהוקמו לפי חוק, רשויות מקומיות, חברות ממשלתיות או חברות בת ממשלתיות לפי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975. בגדר הגופים האלה לא נכללים מוסדות הרשות השופטת וכן הובהר באופן מפורש כי

בתי דין מינהליים בהתאם לסעיף 1 חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, אינם כלולים בגדר הגופים שעליהם חלות הוראות אלה, כמו גם גופים בעלי סמכות שפיטה. למעשה קיום דיונים בגופים שיפוטיים ומנהליים שונים לא נתפסים "שירות" במובנו הקלאסי, אך למען הסר ספק, הם מוחרגים מההגדרה.

הגדרת "שירות חיוני" מתייחסת לשירותים שנועדו להבטיח את בטחונו התעסוקתי של אדם, או שירותים שהם בגדר חיוניים או מבטיחים את ביטחון הציבור – הכלכלי או החברתי - בהתאם לאמור בסעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה. הגדרת "שירות חיוני" – נועדה לתאר תהליך הוליסטי של קבלת שירות או חלק ממנו. תהליך זה מורכב מפעולות שנעשות בידי האזרח וכאלה שנעשות בידי הגוף. ההגדרה מתייחסת לכל התהליך או לחלק ממנו. ההסדר לא חל על פיקוח או אכיפה פלילית או מינהלית וכן הוא לא יחול על הליכי גביה מינהליים לפי פקודת המסים (גביה) או הליכים דומים וזאת מבלי לגרוע מהוראות כל דין אחר.

הגדרת "שירות מרחוק" מתייחסת לשירות חיוני שאינו ניתן באופן פיזי, כמו מפגש פנים אל פנים, אלא באופן המאפשר תקשורת מרחוק, כמו שימוש בטלפון נייד, בדואר אלקטרוני או באמצעים דיגיטליים אחרים.

הגדרת "הגורם המחליט" קובעת כי השר שאחראי על החיקוק הקובע את אופן מתן השירות או שהתקין את החיקוק האמור או גורם אחר שהתקין את החיקוק האמור ומי שהסמיכו לכך

לסעיף 2:

שירותים שהמדינה או גופים ציבוריים אחרים נותנים נועדו למטרות שונות, כאשר הוראות שונות בחקיקה המסדירות את אופן מתן השירות נועדו להבטיח את הגשמתן של מטרות אלו.

בהתאם לעיקרון שנקבע בסעיף קטן (א), הגורם המחליט רשאי לקבוע לענין שירות מסוים כי גוף ציבורי יהיה רשאי לסטות מהוראות הקובעות אופן מתן שירות חיוני על מנת לתת שירות זה כשירות מרחוק, כל עוד יבטיח כי השירות מרחוק יינתן באופן שלא ייפגעו התכליות בבסיס אופן מתן השירות החיוני לפי אותו חיקוק. כלומר, כל עוד המטרות בשלן נקבע אופן מתן השירות לפי החיקוק המסדיר את השירות לא נפגעות, הרי שניתן לסטות מרכיבים מסוימים או דרישות מסוימות שקבועות בחיקוק לגבי אופן מתן השירות.

לשם הבהירות כולל סעיף קטן (א) המוצע דוגמאות לתכליות מקובלות שעשויות להידרש במסגרת אופן מתן השירות, כמפורט להלן. כך למשל תכליות הנוגעות למהימנות עשויות להתעורר בתהליכים אגב מתן שירות, כדוגמת מהימנות של מידע המוגש במסגרת בקשה להיתר, לרישוי או לרישום. דוגמא נוספת היא עריכת ייפוי כוח מתמשך לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות התשכ"ב-1962, המסמיך את מיופה הכוח לקבל החלטות בקשר לענייניו של האדם הממנה, כאשר הוא יחדל להבין בדבר לגביו ניתן ייפוי הכוח. סעיף 32(א) לחוק זה קובע כי כדי להבטיח את מהימנות מסמך ייפוי

הכוח יש למלא אחר דרישת הפקדת מסמך המקור אצל האפוסטרופוס הכללי. כך גם כדי להבטיח את מהימנותה של הצוואה נקבעה בסעיף 21 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965, לעניין הפקדת צוואה אצל הרשם לענייני ירושה, דרישה לפיה תופקד רק צוואה מקורית או בהעתק מאושר. הגשמת מטרה זו באמצעים דיגיטליים מאפשרת לסטות מהוראות החיקוק.

דוגמא נוספת למטרה מקובלת במגוון שירותים, הינה אימות זהותו של אדם. תכלית זו נדרשת בשירותים שבהם ישנה משמעות לזהותו של מקבל השירות והשירות ניתן לאדם מסוים כמו למשל בקשה לקצבה. דוגמא נוספת לתכלית של זיהוי בשירות באה לידי ביטוי בתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, שבהן נקבעה בסעיף 549(ג) דרישה מנהלית לביצוע בחינה עיונית לשם חידוש רישיון נהיגה שנפסל. דרישה זו נועדה להבטיח, בין היתר, כי הנבחן עצמו, ולא אחר, בקיא בחומר ברמה הנדרשת. גם במקרה זה, ניתן יהיה לקיים את הבחינה מרחוק ככל שניתן יהיה להבטיח את זהותו של הנבחן ואת בקיאותו.

כמו כן, במקרים רבים שירות כולל גם מטרה של הסכמה של אדם ולגמירת דעתו כמו למשל ויתור על סודיות רפואית.

בסעיף קטן (ב) מובאות דוגמאות לדרישות שמטרתן להגשים את התכליות שבבסיס אופן מתן השירות (דוגמאות לתכליות כאלה הובאו בסעיף קטן (א)) ומהן ניתן לסטות. בין יתר הדרישות המנויות, ניתן לוותר על דרישה לנוכחות פיזית, על דרישה למסור מסמך מקור או דרישות אחרות לגבי מהימנות של מסמך, להמצאה בדרך מסוימת של מסמך – דואר רשום, מסירה ביד, וכן גם דרישות הנוגעות למתן הסכמה בדרך מסוימת וכיוצא בזה. כך, למשל, אם החיקוק קובע הסבר לחותם וחתימה על מסמך על מנת לוודא את זהותו ולהעיד על גמירת דעתו של החותם, ניתן להיעזר באמצעים חלופיים, כגון, שימוש באמצעי אימות ובדרך תקשורת מרחוק המעידים על הסכמה מודעת למתן השירות. כמו כן, אם נדרש מסמך מקור בחיקוק ניתן להמיר את דרישת מסמך המקור בהשגת מהימנות בדרך אחרת, כמו, למשל, אימות המידע מול גורם מהימן. לשם הדוגמא, אם התהליך מצריך מפגש עם פקיד או עובד ציבור ניתן לאפשר את השירות באופן שאינו פוגע במטרות החיקוק באופן גמיש אף בדרך של שילוב של מספר כלים שניתן לבצע מרחוק. עיקרון זה חל בין על שירות שמספק הגוף הציבורי בעצמו, ובין על שירות שהוא מספק באמצעות אחר.

מאחר שקיימים פתרונות המאפשרים לענות על צרכי השירותים הללו גם מבלי לקיים את התהליך הקבוע בחיקוק ולאור המצב שמקשה על מתן שירותים במתכונתם הנוכחית ומחמת הדחיפות להמיר את השירותים שיש בהם היבט פיזי לשירותים שניתנים מרחוק, מוצע לאפשר סטייה מהוראות החיקוק על מנת לקדם את המהלך ולאפשר הנגשת שירותים כמוצע.

סעיף קטן (ג) קובע כי הוראות סעיף זה יחולו גם על חברות ממשלתיות המפוקחות בידי מאסדר, בכפוף

לאישורו.

מובן כי הסמכות המוקנית בתקנה 2 המוצעת היא סמכות שברשות ונועדה לאפשר לגוף הציבורי שיקול דעת ולא לחייב אותו בסטייה מהוראות החיקוק במטרה לתת את השירותים שעליהם הוא אמון.

לסעיף 3:

סעיף קטן (ג) קובע כי כאשר הגוף הציבורי קובע אופן מתן שירות הסוטה מהוראות החיקוק, עליו לגבשו בשים לב לכמה נושאים. על ההסדר המרוחק להיות מותאם לתכליות שבבסיס אופן מתן השירות החיוני. כך גם על ההסדר להיות מותאם למאפיינים ייחודיים של קבוצת מקבלי השירות, ככל שישנם, כמו למשל מקבלי שירות שאינם בעלי כישורים או אמצעים לצרוך את השירות באופן דיגיטלי (מידת האוריינות הדיגיטלית שלהם). בנוסף, על הגוף הציבורי לבחון את הצורך בקביעת אמצעים שנועדו לשמירת הפרטיות וכן את היות השירות מאובטח ומהימן במידה מספקת. בנושא זה הוא עשוי להיעזר בהנחיות מערך הסייבר הלאומי בתחום הגנת הסייבר וההזדהות הבטוחה, בתקן מקובל או בשיטה מקובלת אחרת.

לסעיף 4:

ההוראות יחולו על שירותים חיוניים שלא ניתן להמירם לשירותים מרוחק מחמת הוראות שבחיקוק וכן על שירותים שבעבר גם אם הומרו לשירותים מרוחק, נגישותם אינם מספקת, ואינה עונה על הצורך הציבורי הקיים.

לסעיף 5:

ככל שהייתה סטייה מהוראת החיקוק, מוצע לפרסם את הדבר לציבור באתר האינטרנט של המשרד.

לסעיף 6:

הסעיף המוצע קובע את הערכאה המוסמכת לדון בערעור או עתירה לפי חוק זה.

לסעיף 7:

מוצע לתקן את סעיף 66א לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967. החוק מסמיך את רשם ההוצאה לפועל להטיל הגבלות שונות על חייב בעל אמצעים שאינו משלם את חובו, בהתאם לתנאי הסעיף. הרשם רשאי לקבוע, בין יתר ההגבלות, גם הגבלה על שימוש בכרטיסי חיוב. לצד הסעיף האמור, קובע סעיף 66א(א) לחוק ההוצאה לפועל, בין היתר, כי הגבלות כאמור לא יחולו על שימוש ב"כרטיס חיוב מידי שניתן לבצע בו עסקאות כנגד יתרת זכות בלבד". מטרת הסעיף, שתוקן במסגרת תיקון חוק לצמצום השימוש במזומן, תשע"ח-2018, לאפשר לחייבים להשתמש בכרטיס חיוב מידי, וזאת לאור המגבלות שהוטלו במסגרת החוק האמור על שימוש במזומן.

למרות תיקון סעיף 1א66(א), מנפיקי כרטיסי האשראי נמנעים מלהנפיק כרטיסי חיוב מיידי, לחייבים שחשבונם מאפשר קיומה של מסגרת אשראי, וזאת בשל לשון הסעיף המאפשרת שימוש בכרטיס רק כנגד יתרת זכות, ולאור חוסר היכולת התפעולית של המנפיקים להבטיח כי התמורה בגין העסקה תשולם מכספי החשבון, ולא מכספי המסגרת. במציאות, חברות כרטיסי האשראי נוהגות להנפיק כרטיס חיוב מיידי לחייב שהוגבל רק אם התקבל אצלן אישור הבנק כי החשבון אליו מקושר הכרטיס מתנהל ביתרת זכות בלבד. ללקוח שבחשבונו קיימת מסגרת אשראי, גם אם היא לא מנוצלת, לא יונפק כרטיס חיוב מיידי. נוהג זה מחייב את הלקוח לבחור בין הנפקת כרטיס חיוב מיידי ובין אישור מסגרת אשראי בחשבון.

מצב דברים זה המחייב בין בחירה בכרטיס חיוב מיידי לבין מסגרת אשראי מעורר קושי מיוחד בעת הזו, שכן הן מסגרת האשראי והן כרטיס החיוב המיידי נחוצים לחייב, ומהווים שירותים משמעותיים וחיוניים להתמודד עם ההגבלות הרחבות שהוטלו על הציבור לנוכח משבר הקורונה. הצורך במסגרת אשראי אף התחזק לאור המשבר, ולצד זאת, ללא כרטיס חיוב מיידי, לקוחות יתקשו לבצע עסקאות מרחוק ויאלצו להמשיך ולהגיע לסניפי הבנקים הפתוחים לקבלת קהל אשר הצטמצמו, על מנת לבצע פעולות או למשוך מזומנים. על כן מוצע לתקן את הסעיף על מנת לאפשר נגישות של הלקוחות לשירותים בנקאיים מרחוק.

לסעיף 8:

מאחר שסניפי הבנקים מצמצמים את פעילותם לאור הוראת המפקחת על הבנקים, הרי שהציבור נדרש לבצע פעולות שניתן היה לבצען פנים אל פנים, מרחוק. על מנת לאפשר מתן שירות בנקאיים מסוימים מרחוק ולא בפני פקיד נדרשים לקוחות להחזיק באמצעי תשלום, סעיף 2 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, קובע את הכלל כי נדרשת הסכמתו של הלקוח לחוזה בחתימתו. אומנם לפי חוק חתימה אלקטרונית, נדרשה לפי חיקוק חתימתו של אדם על מסמך, ניתן לקיים דרישה זו לגבי מסמך שהוא מסר אלקטרוני, גם באמצעות חתימה אלקטרונית אחרת, ובלבד שמתקיימות, ברמת ודאות מספקת בנסיבות העניין, התכליות לדרישת החתימה בהתאם לאותו חיקוק, אך לאור סעיף 15 לחוק כרטיסי חיוב, הרי שמוטלת על משלוח כרטיס חיוב ללא הסכמה אחריות פלילית. בשל כך מוצע לתקן את החוק ולמחוק את סעיף 15 לו ובמקביל מוצע לתקן את סעיף 2 לחוק כך שיעוגן ההסדר שבסעיף 2 לחוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019.

לסעיף 9:

סעיף 6(1ד) לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי, התש"ע-2009, מסמך את שר הפנים בהסכמת שר המשפטים ובאישור הוועדה המשותפת בכנסת לקבוע תקנות לעניין ביצוע אימות זהות באמצעות נטילת אמצעי זיהוי ביומטריים והשוואתם לנתונים ביומטריים הכלולים במסמך מזהה (דרכון/ת.ז ביומטריים) באמצעים ממוכנים ושלא בפני בעל תפקיד, לצורך שיפור השירות לציבור הניתן על ידי נותני שירותים כהגדרתם בחוק. במסגרת זאת,

תוקנו בשנת 2017 תקנות הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי, התשע"א – 2011, עבור שירותי רשות האוכלוסין.

יחידת ממשל זמין ברשות התקשוב הממשלתי, השייכת למשרד ראש הממשלה, מפעילה את מערכת ההזדהות הממשלתית, ומאפשרת באמצעותה צריכה של שירותים ממשלתיים מזוהים ברב"א (רמת אבטחת אימות) 3 ו-4 בהתאם להנחיות ולמדיניות הממונה על היישומים הביומטריים והזדהות בטוחה. מזה תקופה ארוכה וטרם התפרצות נגיף הקורונה נעשתה עבודה מול מערך הסייבר הלאומי – היחידה ליישומים ביומטריים והזדהות בטוחה ביחד עם רשות האוכלוסין, במטרה לקדם העמדת ערוץ לביצוע אימות זיהוי באמצעים ביומטריים (לצורך רישום למערכת ההזדהות). העמדת ערוץ נוסף להזדהות "חזקה" הוא צורך חיוני בעתות שגרה, עבור הרחבת קהלים שיוכלו להירשם למערכת ולצורך שירותים מרחוק, ובפרט מתן אפשרות לצריכת שירותים מרחוק ברב"א 4 אשר כיום מוגשים בעיקר בצורה פרונטאלית. ברי, כי נוכח משבר הקורונה, החשיבות והחיוניות שבהעמדת ערוץ שכזה עולה. לאור זאת העבודה בנושא הואצה והגיעה להבשלה. מאחר וועדת הכנסת המשותפת טרם הוקמה, ולאור החשיבות שבהעמדת הערוץ הנוסף, מבוקש להביא את התיקון המוצע ובהתאם לצורך תיקונים נוספים שיידרשו לצורך מתן שירותים חיוניים מרחוק, בפני ועדת כנסת אחרת שכבר קיימת ותוכל לדון בנוסח התיקון בתקנות בהקדם האפשרי.

לסעיף 10-:

מוצע כי החוק יעמוד בתוקפו במשך ששה חודשים מיום התחילה, וכי השר יהיה רשאי להאריך את תוקפו באישור ועדה מוועדות הכנסת לשלשה חודשים נוספים.